

MARIESTAD

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Kvarnstenens förskola

2016-2017

Antagen
Mariestad
2016-10-17

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	3
.1. Syfte.....	3
.2. Ansvar.....	3
• Enhetens mål	4
• Främjande och förebyggande arbete.....	6
3.1 Främjande.....	6
3.2 Förebyggande.....	6
• Förankring av planen.....	7
4.1 Barns/elevs delaktighet	7
4.2 Vårdnadshavares delaktighet.....	7
4.3 Personalens delaktighet.....	7
• Utvärdering, kartläggning och analys.....	8
5.1 Utvärdering av föregående läsårs plan.....	8
5.2 Kartläggning av föregående läsårs plan	8
5.3 Analys av föregående läsårs plan.....	9
7.Referenser.....	13
• Bilagor	14
8.1 Bilaga 1 – Definitioner	14
8.2 Bilaga 2 – Lagstiftning och styrdokument	16
8.3 Bilaga 3 – Anmälningsskyldighet.....	18
8.4 Bilaga 4 – Checklista arbetsgång	19

1. Inledning

Som stöd för arbetet med likabehandling och mot diskriminering och kränkningar, ska varje förskola/skola utarbeta en plan mot diskriminering och kränkande behandling. Arbetet med den är det systematiska kvalitetsarbetet inom området. Planen kan ses som en dokumentation av det främjande, förebyggande och åtgärdande arbetet och den ska upprättas årligen för varje verksamhet inom förskolan och skolan.

I planen ska det finnas mål för de främjande och förebyggande insatserna som bygger på kartläggningar och utvärderingar av tidigare års arbete. Där ska finnas en beskrivning av vilket arbete som planeras och vilka rutiner som gäller. Planen ska beskriva hur barn och elever medverkar i det främjande och förebyggande arbetet.

Planen ska vara känd hos alla i verksamheten och hos barns och elevers vårdnadshavare.

.1. Syfte

Kvarnstenens förskolas plan för att främja trivsel och goda relationer grundar sig på bestämmelser i skollagen (2010:800), diskrimineringslagen (2008:567) och förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling (2006:1083). Enligt dessa lagar ska skolan arbeta för barns/elevers lika rättigheter och möjligheter samt mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Ett steg i arbetet är att varje år ta fram en ny plan för detta arbete. Planen syftar till att säkerställa barns/elevers rättigheter oavsett:

- kön
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- ålder

.2. Ansvar

Förskolechefen ansvarar för att planen mot diskriminering och kränkande behandling utformas tillsammans med enhetens pedagoger. Pauline Larsson och Eva Johansson, pedagoger på enheten har ett särskilt ansvar för att planen mot diskriminering och kränkande behandling hålls levande under året.

- Enhetens mål

Delmål 1

Ta tillvara barnens olikheter.

Handlingsplan: Delmål 1

<i>Vad:</i>	<i>När:</i>	<i>Hur:</i>	<i>Ansvarig:</i>
Öka kunskapen om våra olikheter	Inskolning, utvecklingssamtal, i leken, fånga tillfällen som uppstår i verksamheten, vid daglig kontakt med vårdnadshavare	Samtal, observationer, böcker, söka ny kunskap på nätet.	Alla pedagoger i verksamheten.
Göra barnen nyfikna på varandras hemkultur.	Dagligen eller vid behov, riktad aktivitet	Barnen tar med något hemifrån. Vi pratar om hur vi bor och hur olika familjekonstellationer kan se ut. Vi har trygghetsboken, med fotografier, på för barnet viktiga personer. Vi har samtal där olikheterna lyfts	Alla pedagoger i verksamheter tillsammans med vårdnadshavarna
Förändra miljöer	Vid behov och enligt processdagbokens djupdykningsfrågor	Lyssna efter barnens intressen och lyfta nya områden. Pedagogisk dokumentation och arbetslags reflektion och reflektion med barnen	Alla pedagogerna i verksamheten

Delmål 2

Barnen ska ha en hänsynsfull relation till varandra i ord och handling.
(hänsynsfull betyder för oss: empatisk, demokratisk, respektfull, hjälpsam och omtänksam)

Handlingsplan: Delmål 2

<i>Vad:</i>	<i>När:</i>	<i>Hur:</i>	<i>Ansvarig:</i>
Uppmuntra det positiva	Dagligen	Sätta ord på det positiva barnen gör.	Alla vuxna i verksamheten
Föregå med goda exempel	Dagligen	Vara goda förebilder	Alla vuxna i verksamheten
Lyfta barnens kompetenser	Dagligen	Uppmuntra barnen att hjälpa varandra	Alla pedagoger
Påvisa situationer för barnen	Dagligen	Sätta ord på det som händer och hur det upplevs av andra	Alla pedagoger

- Främjande och förebyggande arbete

3.1 Främjande

- Vi möter alla med respekt och intresse.
- Som pedagoger ska vi vara goda förebilder och skapa goda relationer i alla möten med barn, vårdnadshavare och kollegor.
- Vi lyfter fram det positiva i våra olikheter och uppmuntrar det positiva som barnen gör mot varandra.
- Vi utgår från barnens kompetenser och förmågor.
- Vi finns nära barnen och är lyhörda i barnens lek och samspel vilket innebär att vi kan ge verktyg till barnen för att lösa uppkomna konflikter.
- Vi stöttar vid behov och samtalar med barnen om situationer som kan uppfattas som kränkningar.
- Alla barn är allas ansvar.
- Barnen har trygghetsböcker.

3.2 Förebyggande

- Vi placerar oss alltid utifrån barnens behov av närhet till vuxna för att de ska känna trygghet och förebygga kränkning och diskriminering.
- Vi delar barngruppen i mindre grupper för att skapa talutrymme, så att alla känner sig inkluderade.
- Vi måste förtydliga våra rutiner och utforma dem tillsammans med barnen.
- Lyfta situationer som vi upplever inte fungerar till diskussion i arbetslaget.

- **Förankring av planen**

4.1 Barns/elevs delaktighet

- Alla barn får uttrycka sig och säga sin mening.
- Barnen får reflektera kring situationer som uppstått, hur de upplever olika situationer, och varför de uppstått.
- Barnen får stöttning och verktyg till att själva lösa situationer som uppstått.
- Vi går trygghetsvandring tillsammans med barnen i utemiljöerna och i innemiljöerna så att barnen kan visa och tala om för oss var de känner sig trygga och otrygga.

4.2 Vårdnadshavares delaktighet

Vi informerar och samtalar om planen vid följande tillfällen:

- Föräldramöte
- Inskolning
- Utvecklingssamtal
- Daglig kontakt

Planen finns att läsa på förskolans hemsida och anslagen på avdelningens anslagstavla. Vi uppmuntrar vårdnadshavare att komma med förslag och synpunkter utifrån vår plan mot diskriminering och kränkande behandling

4.3 Personalens delaktighet

- Förskolechef och förskole pedagoger är delaktiga och reflekterar kring utformningen av planen. Alla pedagoger är med i utformandet av målen i planen mot diskriminering och kränkande behandling på Kvarnstenens förskola.
- Förskolechef och förskole pedagogerna Pauline Larsson och Eva Johansson ansvarar för att kost, städ och vaktmästare får information om planen och erbjuds möjlighet att vara delaktiga i den.

- Var och en har ett egenansvar att hålla planen levande i verksamheten.
 - Den som är ansvarig för introduktion av nyanställda ska informera om planen mot diskriminering och kränkande behandling.
-
- **Utvärdering, kartläggning och analys**

Underlag för enhetens fortsatta arbete som utmynnat i enhetens mål (se punkt 2 ”Enhetens mål”).

5.1 Utvärdering av föregående läsårs plan

Vi har blivit bättre på att placera oss mer medvetet ute och inne så att vi är närvarande leken.

Vi har observerat var konflikter kan uppstå. Utifrån den kunskapen kan vi göra mer medvetna placeringar och ligga steget före vid eventuella konflikter. Vi avvaktar medvetet innan vi bryter en konflikt för att ge barnen möjlighet att själva lösa situationen, med oss som stöd. Barnen vågar lösa konflikter själva i större utsträckning när de känner att vi finns där.

Tillsammans med barnen har vi pratat om hur man är en bra kompis och även filmat barnen i olika situationer som vi sen tittat på tillsammans. Barnen har själva reflekterat omkring hur dom varit mot varandra. Det gav barnen goda insikter om relationer mellan barnen.

Det har varit svårt att få till reflektioner tillsammans med barnen som var ett av våra mål, i den utsträckning vi hade önskat.

5.2 Kartläggning av föregående läsårs plan

Vi har haft samtal med barnen om uppkomna situationer. De kan ha handlat om att pojkar och flickor kan lika bra. Man kan ha två mammor, två pappor eller andra familjekonstellationer. Alla har olika tro och hemkultur. Barnen gör och lär utifrån sin förmåga och ålder. Att vi alla klär oss olika och ser olika ut.

Det har inte lämnats in några incidentrapporter.? Men utifrån vår föräldraenkät så har vi inte sett några indikationer på att det förekommer några trakasserier. Men det har förekommit att vårdnadshavare har berättat att deras barn säger att det inte får vara med i leken.

Vi är uppmärksamma på att alla oavsett kön får tillgång till alla miljöer, och att barnen kan vara med och påverka utformningen av dessa.

Trygghetsvandringar har förekommit med de äldre barnen, men med de yngsta har observationer gjorts. Vi saknar en handlingsplan för att arbeta mot målen med en tydlig ansvarsfördelning.

5.3 Analys av föregående läsårs plan

Utifrån våra samtal med barnen har vi upplevt en hårdare attityd mellan barnen. Vi har sett att vi behöver synliggöra våra olikheter och etniska bakgrund i barngruppen. Trygghetsvandringarna har varit ett redskap i arbetet för att öka tryggheten hos barnen. Det hade varit enklare att arbeta mot målen om vi haft en handlingsplan med tydliga ansvariga. Vi ser att våra medvetna placeringar ökat tryggheten för barnen. Vi har inte rapporterat några kränkningar då kan man fundera över om vi har lyckats lösa händelser i tid, eller är vi inte tillräckligt uppmärksamma och rapporterar det som händer.

Vid nästa kartläggning så ska vi använda oss mer av diskrimineringsombudsmannens arbetsmaterial, för att bättre kunna identifiera eventuella trakasserier och kränkande behandling.

Rutiner för all personal i förskolan.

Det är viktigt att all personal i verksamheten tar alla signaler om trakasserier och kränkande behandling på allvar och agerar snabbt. Kränkningar upphör inte automatiskt utan brukar i stället öka om de inte aktivt motverkas.

All person i förskolan har anmälningsskyldighet att anmäla alla händelser där ett barn upplever sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling. Ingen ska kunna säga att ansvaret är någon annans

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks eller diskrimineras av annat barn.

- Den som upptäcker eller får information om misstänkt kränkning och/eller diskriminering ansvarar för att åtgärder vidtas.
- Förskolechef informeras om det inträffade.
- Fyller i ”Anmälan till rektor/förskolechef vid diskriminering och kränkande behandling”, Denna blankett hittas på medarbetarportalen Navet; Stöd och service i arbetet/Arbetsrutiner och checklistor/Barn och utbildning/Diskriminering och kränkande behandling.
- Vårdnadshavare informeras, detta gäller både den som har kränkt och den som kränkts.
- Anmälaren ansvarar för dokumentation, (vidtagna åtgärder och datum för uppföljning)
- Förskolechef gör en utredning och skickar blanketten (Anmälan till nämnd) till nämnden och chef för förskola och pedagogisk omsorg. Blanketten finns på navet.
- När utredningen har avslutats ska förskolechef göra regelbundna återkopplingar, utvärderingar och uppföljningar av händelsen med berörda barn samt vårdnadshavare.

Rutiner för när personal kränker eller trakasserar barn.

- All personal har anmälningskyldighet till förskolechef, vilket ska ske skyndsamt.
- Fyller i ”Anmälan till rektor/förskolechef vid diskriminering och kränkande behandling”. Denna blankett hittas på medarbetarportalen Navet; Stöd och service i arbetet/Arbetsrutiner och checklistor/Barn och utbildning/Diskriminering och kränkande behandling.
- Förskolechef agerar samtalsledare under utredningssamtalet.
- Förskolechef kontaktar berört barns vårdnadshavare.
- Tidsbestämd uppföljning(förskolechef)
- Ev. polisanmälan av förskolechef.
- Alla insatser ska dokumenteras av förskolechef.
- Förskolechef skickar ”Anmälan till nämnd”

Rutiner för hur barn och deras vårdnadshavare ska göra för att anmäla diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

- Har barnet blivit kränkt av ett annat barn?
Meddela förskolan.
- Har barnet blivit kränkt av personal?
Meddela förskolechef.
- Har barnet blivit kränkt av förskolechef?
Meddela chef för förskola och pedagogisk omsorg, Anna-Karin Yséus, 0501-75 52 11.

Avgränsningar

Om barn/elev/studerande kränker vuxen (ej elev/studerande/personal) omfattas den kränkningen inte av rutin vid diskriminering och/eller kränkande behandling. Blanketten ”Anmälan till förskolechef/rektor vid diskriminering och kränkande behandling” används dock även i detta fall.

Gäller kränkningen personal omfattas ärendet av arbetsmiljölagen.

Utredning/rapportering

Förskolechef/rektor startar utredning och vidtar åtgärder. Förskolechef/rektor är enligt delegation (C25) från utbildningsnämnden skyldig att skyndsamt utreda anmälan samt återrapportera det till avdelningschef och nämnd med hjälp av framtagna blanketter för anmälan, utredning och åtgärder av diskriminering och kränkande behandling. Ärenden som är anmälda till Skolinspektionen eller Barn- och elevombudsmannen (BEO) rapporteras till nämnd av förskolechef/rektor. Ärenden som inte är anmälda till Skolinspektionen eller BEO rapporteras till nämnd av avdelningschef. När samtliga ovanstående steg i ett ärende har utförts och förskolechef/rektor anser att insatta åtgärder fungerar och diskrimineringen/kränkningen upphört avslutas ärendet

Uppföljning

När utredning har avslutats ska förskolechef/rektor göra regelbundna uppföljningar med berörda barn/elever samt vårdnadshavare. Uppföljningen ska dokumenteras på blankett ”Åtgärder vid diskriminering och kränkande behandling” samt diarieföras. Sektor utbildning sammanställer inkomna anmälningar av diskriminering och kränkande behandling. En analys görs för att bland annat se om ärendena är behandlade, se vilka typer av anmälningar som har kommit in, vilka barn/elever/enheter som är berörda, frekvenser/antal m.m. Sammanställning redovisas till nämnd vid två tillfällen per år

Diarieföring

Diarieför anmälan före inlämnande till nämnd. Ange diarienummer på underlaget. Använd samma diarienummer om det gäller kränkning mot samma barn/elev, detta för att se om något barn/elev blir utsatt för upprepade kränkningar.

7.Referenser

- Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling – allmänna råd (Skolverket)
- Lika rättigheter i förskolan – handledning (Diskrimineringsombudsmannen)
- Lika rättigheter i skolan – handledning (Diskrimineringsombudsmannen)
- Skollagen (2010:800)
- Diskrimineringslagen (2008:567)
- Socialtjänstlagen
- FN:s barnkonvention

- **Bilagor**

8.1 Bilaga 1 – Definitioner

Diskriminering

Diskriminering är när förskolan/skolan behandlar ett barn/elev sämre än andra barn/elever och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridandet identitet/uttryck eller ålder. Eftersom diskriminering handlar om missgynnande förutsätter det någon form av makt hos den som utför diskrimineringen. Diskrimineringen kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att ett barn/elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en förskola/skola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn/elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna. Om exempelvis alla barn/elever serveras samma mat, kan det indirekt diskriminera de barn/elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Bristande tillgänglighet

När en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning som är skäligen utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning, och med hänsyn till:

- de ekonomiska och praktiska förutsättningarna
- varaktigheten och omfattningen av förhållandet eller kontakten mellan verksamhetsutövaren och den enskilde
- andra omständigheter av betydelse

Trakasserier

Trakasserier är uppträdande som kränker en elevs värdighet och som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet/uttryck eller ålder. Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar. Det gemensamma för trakasserier är att de gör

att ett barn/elev känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad. Ett barn/elev kan bli utsatt för trakasserier av personal som av andra barn/elever.

Kränkande behandling

Kränkande behandling är uppträdande som kränker ett barn/elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund för trakasseri. Det kan till exempel handla om att ett barn/elev blir retad för sitt utseende. Ett barn/elev kan bli utsatt för kränkande behandling av personal som av andra barn/elever.

Kränkande behandling kan vara:

- fysiska (slag, knuffar)
- verbala (hot, svordomar, öknamn)
- psykosociala (utfrysning, grimaser, ignorering, nonchalering)
- texter och bilder (teckningar, lappar, sms, mms, foton, meddelanden på sociala medier)

Repressalier

Personal får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av elev eller vårdnadshavare har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling.

8.2 Bilaga 2 – Lagstiftning och styrdokument

Skolväsendet vilar på demokratins grund

Skollagen (2010:800) slår fast att utbildningen inom skolväsendet syftar till att eleverna ska inhämta och utveckla kunskaper och värden.

Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Var och en som verkar inom skolan ska också främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för miljön.

Värdegrunden

Uttrycker det etiska förhållningssätt som ska prägla verksamheten. Skolan ska främja förståelsen för andra människor och förmågan till inlevelse. Ingen ska utsättas för kränkande behandling. Utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (Skollagen 5 kap. 3 §)

Förbud mot kränkande behandling

Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för kränkande behandling. (Skollagen 6 kap. 9 §)

Diskrimineringslagen (2008:567)

Diskrimineringsombudsmannen ska utöva tillsyn över att lagen följs. Lagen ska motverka diskriminering på grund av:

- kön
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- ålder

Socialtjänstlagen

Enligt 14 kap 1 §, är både skolmyndigheten och alla anställda inom förskoleverksamhet, skolbarnomsorg och skola skyldiga att ”genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd”.

Brottsbalken

Enligt brottsbalken är handlingar som kan betecknas som misshandel, ofredande och olaga tvång straffbara. Förskolechef/ rektor ska handlägga ärendet enligt riktlinjer mot hot om våld.

Arbetsmiljölagen (AML)

AML, gäller även för barn/elever. Lagens ändamål är att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet samt att även i övrigt uppnå en god arbetsmiljö. Enligt AML ansvarar förskolechef/rektor för att det finns förutsättningar för att skapa en god arbetsmiljö som lever upp till bestämmelserna i AML.

FN:s barnkonvention

Barnkonventionen har sitt ursprung i principen om den inneboende värdigheten hos alla människor och deras obestridliga rättigheter. Barnkonventionen bygger på perspektivet att barnets bästa alltid ska komma i främsta rummet.

Artiklar inom området; artikel 2, 12, 19, 28 samt 36.

8.3 Bilaga 3 – Anmälningsskyldighet

Vid trakasserier och kränkande behandling

Det är viktigt att all personal i verksamheten tar alla signaler om trakasserier och kränkande behandling på allvar och agerar snabbt. Kränkningar upphör inte automatiskt utan brukar i stället öka om de inte aktivt motverkas.

All personal har anmälningsskyldighet att anmäla alla händelser där ett barn/elev upplever sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling

Till socialtjänsten

Anmälningsskyldiga är all personal inom verksamheten och den omfattar sådant pedagoger och annan personal får kännedom om i sin yrkesutövning och som föranleder oro över ett barns/elevs situation.

Anmälningsskyldigheten regleras i kap. 14, 1 § socialtjänstlagen och det finns en hänvisning till denna bestämmelse i skollagen kap 29, 13 §.

Syftet med anmälningsskyldigheten är att socialtjänsten på ett så tidigt stadium som möjligt ska få kännedom om barn och ungdomar som behöver hjälp. Skyldigheten omfattar barn under 18 år och avser missförhållanden som antingen är kopplade till barnets/elevens hemmiljö eller dess eget beteende. Det kan handla om misstanke om övergrepp, vanvård eller brister i omsorgen i hemmet eller att barnet/eleven uppvisar ett riskbeteende.

Du hittar anmälningsblanketten till socialtjänsten på kommunens medarbetarportal Navet under Service och i arbetet/Arbetsrutiner och checklistor/Sektor utbildning/Elevhälsa skola.

8.4 Bilaga 4 – Checklista arbetsgång

1. Börja med punkt 5, ”Utvärdering, kartläggning och analys”
 - Viktigt att de olika verksamhetsdelarna syns i utvärdering, kartläggning, analys, till exempel skola *och* fritidshem

2. Fortsätt med punkt 2 ”Enhetens mål”
 - Utifrån utvärdering, kartläggning och analys sätt målen upp.
 - Målen ska uppfylla SMART-kriterierna
 - S=Specifikt
 - M=Mätbart
 - A=Accepterat
 - R=Realistiskt
 - T=Tidsatt
 - Glöm inte att ha med minst ett mål från diskrimineringsgrunden
 - Viktigt att de olika verksamhetsdelarna syns, till exempel skola *och* fritidshem
 - Hur målen ska nås ska beskrivas och detta kan ske på olika sätt. Till exempel kan man flytta över målen till kvalitetsverktyget, man kan även beskriva direkt under varje mål hur man ska jobba vidare med målet (handlingsplanen bör innehålla: Vad? Hur? Vem? När?)

3. Beskriv enhetens främjande och förebyggande (punkt 3) arbete för att nå enhetens mål
 - Tänk på att vara så konkret som möjligt
 - Skriv gärna i punktform

4. Beskriv hur olika intressenter har gjorts delaktiga i framtagandet av den nya planen. Viktigt är att alla yrkeskategorier är delaktiga.